

Wspomnienie

Profesor Stanisław Wykrętowicz urodził się 3 maja 1926 roku w Choczu, leżącym wówczas w powiecie kaliskim. Pochodził z rodziny o tradycjach rzemieślniczych. Szkołę podstawową ukończył w 1939 roku w rodzinnym Choczu. Jeszcze przed wybuchem II wojny światowej zdał egzamin do I klasy gimnazjum im T. Kościuszki w Kaliszu. Edukację na poziomie gimnazjum i liceum ukończył w 1947 r., uzyskując wówczas świadectwo dojrzałości. W tym samym roku Stanisław Wykrętowicz podjął studia na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego, równocześnie studiując ekonomię i prawo. Tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskał w 1951 roku, a tytuł magistra praw w 1952 roku.

Pracę zawodową Stanisław Wykrętowicz podjął w 1950 roku w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu w charakterze pełnomocnika Rektora ds. młodzieży, a następnie – po ukończeniu w 1951 roku studiów i uzyskaniu tytułu magistra nauk ekonomiczno-politycznych – został asystentem w Zakładzie Ekonomii. W AWF pracował do 1956 roku.

W latach 1957-1968 Profesor pracował w katedrze Ekonomii Politycznej w Politechnice Poznańskiej. W tym okresie dojeżdżał także do Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu i wykładał przez 2 lata historię gospodarczą.

W 1968 roku Profesor wrócił na Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Rozpoczął się kolejny, niezwykle ważny okres w karierze zawodowej Stanisława Wykrętowicza, który objął w nowo utworzonym Instytucie Nauk Politycznych stanowisko zastępcy dyrektora Instytutu i kierownika Studium Doktoranckiego. Po uzyskaniu w 1972 roku tytułu profesora został dyrektorem Instytutu. W tym czasie rozpoczyna się trudny proces przekształcania Instytutu z jednostki dotąd dydaktycznej – w jednostkę naukowo-dydaktyczną, która zyskuje w 1974 roku, kierunek studiów w zakresie nauk politycznych. W 1978 roku mury Uniwersytetu opuszczają pierwsi absolwenci politologii, która zyskuje nobilitację akademicką i staje się bardzo popularnym kierunkiem studiów. Na jedno miejsce przypada wówczas więcej niż 10 kandydatów. Wielką w tym zasługą Profesora Stanisława Wykrętowicza, którego bez wątplenia można uznać za jednego z najważniejszych twórców poznańskiej politologii.

Z czterech specjalności na kierunku politologia szczególne zainteresowanie wzbudzało dziennikarstwo. Uniwersytet Warszawski traci w tym czasie dotychczasowy monopol na kształcenie dziennikarzy w Polsce. Profesor Wykrętowicz zostaje doradcą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki ds. Dziennikarstwa i otrzymuje Dyplom Zarządu Głównego Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich za zasługi dla Dziennikarstwa, jako jedyna osoba spoza tej profesji.

Kierowany przez Profesora Instytut inicjuje własne badania naukowe i uczestniczy w projektach centralnie sterowanych. Ich rezultatem była między innymi książka: *Spoleczne aspekty rewolucji naukowo-technicznej*.

Po zakończeniu pełnienia funkcji dyrektora Instytutu Profesor Stanisław Wykrętowicz mógł w jeszcze większym stopniu skoncentrować się na pracy badawczej. Jej wynikiem była między innymi książka pt. *Najnowsze dzieje cukrownictwa w Polsce*, która stanowiła podsumowanie blisko 40-letnich badań nad rozwojem przemysłu rolno-spożywczego w Polsce w okresie 1815-1989.

W latach 80. Profesor Stanisław Wykrętowicz podjął badania dotyczące decentralizacji administracji publicznej. Punktem wyjścia rozważań z tego zakresu był artykuł pt. *Decentralizacja a samorząd*, który ukazał się drukiem w 1982 roku w „Kronice Wielkopolski”. Obok studium Profesora Wykrętowicza znalazły się tam między innymi prace takich uczonych jak: Sylwester Zawadzki, Jerzy Topolski Andrzej Kwilecki czy Klemens Ratajczak. Wymieniona wyżej rozprawa poprzedziła późniejsze prace Pana Profesora, głównie dotyczące samorządu gospodarczego i zawodowego. Dorobek naukowy z tego zakresu zasługuje na szczególne uznanie, bowiem Profesor Wykrętowicz przywrócił tematykę samorządu specjalnego do głównego nurtu badawczego. Ponad wszelką wątpliwość Profesora Wykrętowicza można uznać za najważniejszego po II wojnie światowej znawcę powyższej tematyki i twórcę poznańskiej szkoły samorządu gospodarczego i zawodowego.

W 1991 roku Profesor Wykrętowicz przeszedł na wcześniejszą emeryturę w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Od 1992 roku pracował jednak w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, aż do ukończenia 70 roku życia. Już jako emeryt Profesor rozpoczął pracę w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, z którą związany był przez kolejne 25 lat. O wyjątkowości Profesora Wykrętowicza świadczy fakt, że po przejściu na emeryturę rozpoczął On niezwykle owocny pod względem naukowym i dydaktycznym okres w swoim życiu zawodowym.

Efektom podjętych od tego momentu badań było kilka studiów poświęconych samorządowi gospodarczemu. Na szczególną uwagę zasługuje książka pt. *Samorząd w Polsce*

Istota, formy, zadania, której piąte wydanie ukazało się drukiem w 2012. Równie wysoko należy ocenić książkę pod redakcją naukową Profesora Wykrętowicza pt. *Spór o samorząd gospodarczy w Polsce*. Ostatnią niezwykle inspirującą publikacją zredagowaną przez Pana Profesora była monografia pt. *Izby przemysłowo-handlowe w Polsce na tle wybranych państw Europy i USA*, która ukazała się drukiem w 2016 r.

Dorobek naukowy i dydaktyczny Profesora Stanisława Wykrętowicza zasługuje na wielkie uznanie. Był on autorem ponad 170 prac naukowych, obejmujących monografie i artykuły naukowe oraz recenzje literatury przedmiotu. Ponadto Profesor był autorem około 30 opracowań wyników badań naukowych (własnych i kierowanych zespołów) w ramach Centralnych Problemów Badań Podstawowych w latach 1976 – 1985; część z nich została opublikowana. Od 1967 roku Profesor wypromował 36 doktorów w zakresie nauki o polityce i historii gospodarczej. W latach 1972-1976 i 1984-86 był członkiem Komitetu Nauk Politycznych PAN oraz członkiem Komitetu Nauk Historycznych w sekcji Historii Gospodarczej; był też członkiem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Profesor Stanisław Wykrętowicz był wielokrotnie wyróżniany odznaczeniami i nagrodami państwowymi.

prof. dr hab. Robert Kmieciak